

ናብ ኢድ፡ ከምዚ ዶ ዝኸውን መሰሉና፤
እናበሉ ዝሓልፉ ድያ ትምህርት ዘላዛ ሃገር!!
4ይ ክፋል

ሰላም ኣሕዋትን ኣሓትን። ክንድይ ኢዩ ካባና ቀዳሞት ወለዲ ደቆም መንነቶም ክፈልጡን ክዝክሩን እናናሳዕ ብቀጥታን ብምሳሌን ከም ዝምህሩ ዘርከቡ? ጆንጅብል! መን እንተበሉኻ መን ትብል!! ብዝብል ሕቶ ብምውጣር፡ ኤርትራዊ መንነቱን ከይዝንግዕ፡ ምስኡ/ኣ ከም ዘሎ ንምርጋግጽ፡ ካብ ንእስነቱ ጀሚሩዩ ዘይተሓለለ ጸዕሪ የካይዱ ከም ዝነበሩ ዝዝክርከ? ህዝብና፣ ሓደ ንብዙሓት፡ ብዙሓት ንሓደ፡ ዋሕስ ዋልታ ምጃኑ ዝኣምን፡ ንመንእሲያት ካብ ምጉሓቱ ብቀጥታን ብዝተፈላለዩ ምስላታትን ከይተረፈ ዝምህርን፡ ባህሉን ልምዱን ስርዓቱ ንመጻኢ ወለዶታት ንምውራሕን ዝጽዕርን ኣብ ልቢ መንእሲይ ህያው ኮይኑ ክነብርን ዘይተሓለለ ጸዕሪ ከም ዘካይድንዩ ዝፍለጥ። ኤርትራዊ መንነት ከኣ ብትውልዲ ዝውረስ፡ ረዚን ትርጉም ዘለዎ እምበር ከምዚ ሎሚ ብህግደፍ ንከተማ ዝኣከቦ ዝውሃብ ዝኸላእ ወረቐት ኣይነበረን። ሕቡን ኤርትራዊነት ካብ ሰማይ ዝወረደ መና ዘይኮነስ ፍረ ጸዕሪ ሕብረተሰብና ኢዩ ኔሩ። ነብስ ወከፍ መንእሲይ ከኣ መዕቢያ ዝበደሎ ተባሂሉ ከየዋርድን ከየጽርፍን ይጥንቀቕ። ኣካል ሕብረተሰቡ ምጃኑ ፈሊጡ ምስ ካልኣት ክትሓጋገዝ፡ በይኑ ዝበልዕ ንበይኑ ይመውት! ሓይሉ ሕብረቱ ምጃኑ ንምዝኸኻር፡ ጎቦ ኩን ወይ ምስ ጎቦ ተጸጋዕ! ምስ ህዝብኻ መዓት ዳርጋ ገዓት! ሓደዶ ይውለድዩ ኣብ ምጃኑ ዝሕረድዩ! ዝብሉ ደርፍታትን ካልኣት ምስላታትን ኔሩዎ። ሎሚ ግን ኣሰሩኳ የለንኳ እንተዘይተባህሉ፡ ብዙሓት ኣብ ወጻኢ ዘለዉ፡ ንደቆም መንነቶምን መብቆል ዓዶምን ክፍልጡን ቋንቋኡ ክሃረቡን ዝምህሩ ይውሕዱ ስለ ዘለዉ ኤርትራዊ መንነትን ሕቡን ኤርትራዊነትን ዝሃስስ ዘሎዩ ዝመስል። ምምብርባርን ምሕዳስን ዘድልየሉ ግዜ ዝበጽሖ ይመስል። ክሳብቲ ቀረባ ግዜ፣ ኣነ ወዲ ኣከለ! ኣነ ንሉ! እናበለ/ለት ዝሕበን፡ ብስድራ፡ ብእንዳ፡ ብወረዳን ኣውራጃን፡ ብሃገር ደረጃን ከይተረፈ ዝምካሕ፡ ዝሕበን፡ ዝፍክር ብዙሕ ኔሩ። ህዝቢ ኤርትራ ኣብቲ ብብዝሒ ዝነበረሉ ዓድን ወረዳን ኣውራጃን ብሃገር ድረጃንዩ ዝእከብን ዝጥርነፍን ዝነበረ። ተኣማሚኑ፡ ተዛትዩ፡ ሓቢሩ ጸገሙ ዝፈትሕን ዝነበረ። ብባሕሪ ነጋሲ፡ደገዝማቲ፡ ከንቲባ፡ ደግለላት ዝፍለጡ ዝነበሩ መራሕቱ እናተኣልዩ ኩናት ገጠሙ ዝስዕር ዝነበረ። ሎሚ ንከተማ ይውጅኳ እንተሎ ዝበዝሕ ግን ኣብ ሃገረሰብ ከም ዝነበርዩ ዝፍለጥ። ህዝቢ ንምእካብን ምንቃሕን ምጥርናፍን ዝደልን ንዝሓስብን ዜጋ፡ ውዱብ ወይ ማሕበር፡ ናብቲ ዝበዝሕ ህዝቢ ዝርከበሉ ከተማ ወይ ዓዲ ብምኻድዩ ክዛተ ዝግባእ። ኣብ ሃገረሰብ ዝነበር ሰብ ናይ ከተማ ክዳን ስለ ዝተኸድኑ ጥራይ ዕባይ ከተማዩ ክብሃል ዝከኣል ኣይኮነን። ስርዓት ፈደረሽን ክምስረት ከሎን ህዝቢ ኣባላት ባይቶ ንምምራጽ ኣስመራን ባጽዕን ዝነበር ህዝቢ ጥራይ ኢዩ ብነብስ ወከፍ ክመርጽ ይኸእልዩ ተባሂሉ ዝተፈቐደሉ። ካልእ ህዝቢ ግን ደረጃ ንቕሓቱን ናይ ምምራጽ ክእለቱን ብምምዛን ቡብዓዳ ሰለለስተ ብምውካል ክመርጽዩ ዝተፈቐደ። ኣብ ወጻኢ ዓዲ ዝነበሩ ኤርትራውያን ከኣ ብዝመስሎምን ዝጥሞሞን ዝሰልጠምን መገዲ ክእከቡን ክዛተዩን መሰሎም ምጃኑ ምግንዛብ ብልህነት ኢዩ።

ሎሚ ግን ኢሳያስ ህዝብና ሓቢሩን ተዛቲዩን ተአማሚኑን ካብ ስልጣኑ ከይገሕፎ፡ ሓድነትቱ ንምድኻምን ንምምፍልላይን፡ ጻውራጃዊ ዝብል ሽም ከም ፉንፉንን መጸለምን ብምልጣፍ ንህዝቢ ብምድንጋር ከም መናውሒ ስልጣኑ ዝጥቀመላ ዘሎ። ንህዝብና ኣብ ዕንክሊል ክነብር ፈሪዱዎ ዘሎ። ነዛ ዝፈሓሳ ሰራም ምህዞ ዝፍውሱዎ ክሳብ ዝርከቡ ከኣ፡ ንህዝብና ዋና መፈላለይት ኮይና ክትቅጽል ምጅና ምስሓት ስቓይ ህዝብና ምንዋሕዩ ዝኸውን። ካብ ክፉእ ዝገብሩኻ ክፉእ ዝምሩኻ! ከም ዝብሃል ከኣ፡ መንእሰያት ነንበይኖም ብዛዕባ መጻኢ ዕድሎም ምሕሳብ፡ ናይ ንጉይ ጥራይ ይጥዓመኒ ሕማም፡ በይኖም ከም ዝተፈጥሩ፡ ንውልቆም ጥራይ ዝሓሰቡ፡ ልሙሳትን ኮይኖም ክተርፉ ኣብ ኣእምርኦም ዝሰርጸ ከኣ ስርዓት ህግደፍ ኢዩ። ካብ ወለዶም መንጢሉ፡ ትምህርቶም ከም ዘቋርጹ ጌሩ፡ ኣብ ሳዋ ዳጉኑ፡ ናይ ምሕሳብን ምዝራብን መሰሎም ገፊፉ፡ ተቐብልቲ ትእዛዝን ጥራይ ክኾኑ ኮኒኑዎም። ከም ገለ ካብኡ ክሃድሙ ዝኸኣሉ ከኣ ህይወቶም ንምምራሕ ዝኸእሎም ትምህርትን ስልጠናን ስለ ዘይረኸቡ፡ ብዙሓት ዓበይቲ ቆልዑ፡ ሕድሕዶም ዝፋግኡ ከም ዝኾኑዩ ዝሰማዕ። ገሊኦም ከኣ ምስ ኣሕዋቶም ሓቢሮም ምቅላስ ገዲፎም፡ ብውልቆም ዝጥቀሙን፡ ክምዕብሉ ዝኸእሉ መሲሎዎም መገዶም ዝስሕቱ ኣለዉ። ስለዚ ብዝኾነ ምክንያት ካብ ህዝብኻ ብምፍላይ ድሕነት ህዝብን ሃገርን ምውሓስ ይትረፍ፡ ህይወትካውን ምድሓን ከም ዘይክኣል ዝስወርም ውሑዳት ኣይኮኑን። ብዙሓት ውላድ ብጅግንነቶም ዝምክሑን ዝሕቡኑን ዝፍክሩን ኤርትራውያን ምጅናም ክሳብ ምዝንጋዕ በጺሖም ዘለዉ። ንፉዕ ሕማቕ እንተወለደ ተዘምተ፡ ሕማቕ ንፉዕ እንተወለደ ተቐልተ፡ ዝብሃል ምስላ ከኣ፡ ብዝወረዶ ጸገም ይኹን ብናይ ባዕሉ ሕመቕ፡ ጅግንነት ወለዱ ክወርስ ዘይክኣል ውላድ ክርከብ ከሎ ኢዩ። ስለዚ እስከ ሕልናና ንመርምር። ሕጂውን ኣእምርኡ ዝበሓተ፤ ጻኒ ሕቡን ኤርትራዊ ኢዩ! ዝብል እንተልዩ ብምንታይ ከም ዝንዩት መልሲ ንምርካብ ይጽዓር። ዘዕግብ መልሲ ክረክብ ዝኸእል ከኣ መንነቱን ታሪኽ ህዝቡ ክፈልጥ ዝኸእል ምጅኑ ዝስሓት ኣይኮነን።

ኤርትራ ሃገርና ብናይ ተፈጥሮ ኣቀማምጣኣ፤ ኣብቲ ብኣማኢት ዝቐጸራ መራኽብ ዓለም ዝመላለሳሉ ከባቢ ገማግም ቀይሕ ባሕሪ ስለ ትርከብን፡ ብፖለቲካዊ፡ ኤኮኖሚያዊ፡ ወተሃደራዊ ስትራቴጅን ተጠማቲት ስለ ዝኾነትን፡ ባእዳውያን ጸላእቲ ንዘበናት ኣብ ትሕቲ ቁጽጽሮም ከእትወዎ ይህንጠዩ ስለ ዝነበሩ፡ ካብ ወረራ ከም ዘዩዕረፈትንዩ ታሪኽ ዝምህረና። ህዝብና፡ ሓላው ወሰን ስለ ዝነበረ ተጠንቂቕን ተዳልዩን ክነብርንዩ ዝገደድ ኔሩ። ሓበረታ ብቅልጡፍ ዝቀባበልን ናብ መራሕቱ ዘመሓላልፍን ስለ ዝነበረ ግን ኣዳህሊሉ ክጎብጦ ዝኸእል ጸላኢ ኣይነበረን። ብሕግን ስርዓትን ዝምርሑ፡ ክእለቶም ዘመስከሩ፡ ዝኣምኖምን ጽቡቕ ሽም ኣትሪፎም ክኣልፉ ዝደልዩን መራሕቲ ስለ ዝነበሩዎ፡ ብሓባር ተላዒሉ ንጸላኢ ሓምሺሹ ዝገሕፍ ጅግና ከም ዝነበረን፡ ቅልጽሙ ዝጠዓሙ ባእዳውያን ጸላእቲ ከይተረፉ፤ ኩናት ከገጥሞ ከሎ ወራድ መርዓ ኢዩ ዝመስል! ብማለት ከም ዝመስከሩሉ ዝርሳዕ ኣይኮነን። ህዝብና ነቲ ናይ ዘበኑ ሓያል ዝነበረ ቱርክ ካብ ጎላጉል መሬት ኤርትራ ክኣልፍ ከም ዘይከኣል ጸላእቲ ስለ ዝተማህሩ፡ ዝሰዓቡ ጣልያንን ኢትዮጵያን ብቀጥታ ዘይኮኑ፡ ሓለይቲ ብምምሳልን ብምትላልንዩም ንሃገርና ክወሩን ክሕዙን ዝኸኣሉ። ምስ ወረራ ከኣ ህዝብና ጠሚሩዎ ዝነበረ ባህሉን፡ ልምዱን ስርዓትን ሓድነቱን፡ ናብ መጻኢ ወለዶ ዘመሓልፈሉ ዝነበረ ብልሓትን ስለ ዘዳኸሙዎ ግን ህዝብና ከም ቀደሙ ዘይድፈር ኮይኑ ክቕጽል ኣይከኣለን። ምስ ሕብረተሰብ ዓለም ከይራኽብ ብባእዳውያን ጸላእቲ ንዘበናት ተኸርዲኑ ስለ ዝነበረ ዘበናዊ ትምህርቲ ክረክብን ምስ ዓለም ክራኸብን ክምዕብልን ኣይከኣለን። ካብ መግዛእቲ ጣልያን ጀሚሩ፡ ከም ቀደሙ ተቐራሪቡ ሓበረታት ብቀጥታን ብውዕዩን ክለዎዎ ከም ዘይከኣለዩ ዝፍለጥ። ንሚእቲ ዓመታት ዝኣክል ብባእዳውያን ናይ ምውርራስ ልምዱን ባህሉን ተዘሪጉ፡ ኣብ ጉዳዩ ንና ኮይኑ፡ ተበታቲኑ ክነብርዩ ተገዲዱ። ስለዚ ኣብ ሃገርና ንዓመታት ዝተኸዩደን ዘሎን ቃልሲ ብመሰረቱ ኣብ መንጎ ታሪኹን ሓድነቱን ዓቂቡ፡ መሰሉን ክብሩን ክሕሉ ዝኸእል ኮይኑ ክነብር ዝጽዕር ህዝብን፡ ታሪኹን መራሕቱን ኣጥፊኦም ጊላዎ ኮይኑ ክነብር ንምስግዳድ ዝሕልኑ ጸላእትን ኢዩ እንተተባህለ ካብ ሓቂ ምርሓቕ ኣይኮነን። ጣልያን ካብ 1890 ጀሚሩ ብእንግሊዝ ብ1941

ተሳዊት ካብ ሃገርና ክሳብ ዝወጽእ፡ ንሓምሳ ዓመታት ዝኣክል ንህዝብና ከይመሃር ከልኪሉ፡ ታሪኹን መራሕቱን ከጥፍእኳ እንተጸዓረ፡ ንህዝብና ኣዳኺሙዎ እምበር፡ ኣሰር ጅግንነት ህዝብና ከም ዘይጠፍእን፡ ዘበራብሮ ይጽበ ከም ዝነበረ ዘረጋግጽ ከኣ፡ ንናጽነት ንሰላሳ (30) ዓመታት ተቃሊሱ፡ ቅያ ጅግንነት ፈጸሙ፡ ንሽሾ ሰራዊት ኢትዮጵያ ስዒሩ፡ ንሃገሩ ናጻ ከውጽእ ምኽኣሉ ጅግንነት ቀዳሞት ኣብ ልቢ መንእሰያት ከም ዘሎ ዘረጋግጽ ኢዩ። ድሕሪ ሕጂውን ኣድላዩ ኮይኑ ምስ ዝርከብ ጅግንነቱ ክደግሞ ምኻኑ ፈታውን ጸላእን ክዝንግዩ ዘይብሉ ሓቂ ኢዩ። ብዙሓት ስቓይ ህዝቦም ዝሕሞም ኤርትራውያን ነዚ ሓቂ መሰረት ብምግባር ዝገልጹዎን ዘመሓላልፉዎ ዘለዉ ሓበረታታት ከኣ፡ ነቲ ተዳኺሙ ዝጸንሐ ጠሚሩዎ ዝነበረ ዘበራብርን ንቕሓት ህዝብና ክብ ዘብል ምኻኑ ዝክሓድ ኣይኮነን። ካልኣትውን ኣሰርም ስዒቦም ዝፈልጥዎ ብምግባር ንህዝቦም ዝኸሕሱሉ መዓልቲ ይሃቦም። ደለይቲ ፍትሒ ሓበረታ ይለዋወጡን፡ ንህዝቦም ከድሕኑ ይተኣኻኸቡ ስለ ዘለዉ፡ ካብ ሕጂ ንድሓር፡ ባኣዳውያን ጸላእትን ናይ ውሽጢ ሓንከርትን ካብ ህዝቢ ተኸዊሎም ዘዳህልሉ ኣድል ዝህሉ ኣይመስለንን። ህዝብና ናጽነቱ ምስ ጨበጠን ብሩህ መጻኢ እናግዕደወንዩ ኣብ ዘይሓሰቦን ዘይተጸበዮን ሓደጋ ከም ዝወደቐ ዝርሳዕ ኣይኮነን። ኢሳያስ፣ ኤርትራዊ መሲሉ፡ ኣብ ውሽጢ ገድሊ ተሓቢኡ ዝገበለ፡ ስሚ ምሁራትን ለባማትን ቅያ ጅግንነት ዝፈጸሙ ኣርካናትን ኮይኑ። ብብሓደን ብጅምላን ዘጥፍእ፡ ኢሳያሳ ዝብሃል ጋኔን ወሊዳ መሬት። ጸላኢ ካብ ወጻኢ ጥራይ ዝመጽእ ዝመስሎ ህዝብና፡ ሃኛ ሰው በሳሕል! ብዘይፈልጦ መጸኢዎ። ድሕሪ ሕጂ ግን ብልሓት ዘይውድእም መንእሰያት፡ ሃይኣክል! ምትላል ዝብል ጭርሖ ሓዞም ይፀጠቑ ስለ ዘለዎ ካብኦም ዝሕብኣሉ ብዓቲ ዮብሉን። ከም ቀደሙ መንነቱን ዕላምኡን ሓቢኡ፡ ኤርትራዊ መሲሉ ንዝተማህሩን ምስኡ ንዓመታታት ዝተቃለሱ ለባማትን፡ ቅያ ጅግንነት ዝፈጸሙ ተጋደልትን እናዳህለለ ብብሓደን ብጅምላን ምጥፋእ ሃይኣክል! ብህይወት ህዝብናን ህልውና ሃገርናን ጠላዕ ምጽዋት ሃይኣክል! ይብሃል ስለ ዘሎ ዕድመ ስልጣኑ ይሓጽርዩ ዘሎ። ካብቶም ኢሳያስ ንህዝብን ሃገርን ዝሓልን ዝሕሉን መሲሉዎም ዝድግፉዎ ዝነበሩ ብዙሓት ናብ ልቦም ይምለሱ ስለ ዘለዉ ተስፋ ህዝብና ይልምልምዩ ዘሎ። ተሪፉ ዘሎ ምስቶም ኣብ ውሽጢ ሃገር ንኢሳያስ ካብ ስልጣን ንምእላይ ናይ ሞትን ህዮትን ቃልሲ ዘካይዱ ዘለዉ ተብዓት መላግብ ብምፍጣር፡ ኣብ ዝሓጸረ ግዜ፡ ህዝብን ሃገርን ንምድሓን ምርብራብ ኢዩ። ሎሚ ኢድ ውልቀ-መላኺ ዝሓጸረሉ፡ ኢድ ደለይቲ ፍትሒ ዝነውሓሉ ዘሎ ግዜ ምኻኑ ይግሃድዩ ዘሎ።

ግዚያዊ ምምሕዳር እንግሊዝ ከኣ ኣብ ውሑዳት ገጠራት ኤርትራ ቤት ትምርቲ ስለ ዝኸፈተ ብዙሓት ዜጋታት ክመሃሩ ክኢሎም። ህዝብ ኤርትራ፡ ኣብ ትሕቲ ጣልያንን እንግሊዝን ዝነበረሉ ሰሳ ዓመታት (60) ናይ ምዕራባውያን መሰረታዊ ናይ ደሞክራሲ ስነ ሓሳብ ከም ዝነበሮን ነዚ ተኸቲሉ ይመሓደር ከም ዝነበረዩ ዝፍለጥ። ናይ ፖሊቲካ ውድባትን ናይ ሰራሕተኛ ማሕበራት ኔሩዎ። ልዕልና ሕጊ ተቐቢሉ፡ መራሕቱ መሪጹ፡ ሃገራዊ ባይቶ ተኸሊሉ፡ ብቕድን መንፈስን ምዕራባውያን ደምክራሲ፡ መንግስቲ መስሪቱ ካብ ኣፍሪቃ ሃገራት ዝማዕበለ ዝብሃል ናይ ምምሕዳር ደረጃ በጹሖ ከም ዝነበረዩ ዝፍለጥ። ነዚ ህዝብዚ ብኸመይ ኢዩ ኣብ ትሕቲ ሚእቲ ዓመት ዝኣክል ድሒሩ ዝነበረ፡ ብኣጼ ሃይለስላሴ፡ ስዩመ እግዚኣብሔር፡ መለኮታዊ ሓይሊ ከም ዘለዎ ዝእምንን፡ ንጉስ ኣይክሰስ ሰማይ ኣይሕረስ! ዝብል ከም ዝገልጸ ልዕሊ ሕጊ ምኻኑ ዝፍለጥን ንጉስ ክሓብር ምሕሳብ ዘደንጹ ኢዩ። ዝበዝሕ ህዝቢ ኢትዮጵያ መሬት ስለ ዘይብሉ፡ ጭሰኛ! ተባሂሉ ምስ መሬቱ ዝሸየጠላ፡ ብድሑርን ፍጹምን ምልኪ ዝግዛእ ሃገር ምኻኑ ምዝንጋዕ ኢዩ። ኣብ መንጎ ህዝቢ ኤርትራን ኢትዮጵያን ዝነበረ ፍልልያት እናተፈልጠ ብኸመይ ንክልቲኣን ብፈደረሽን ንምቕራን ከም ዝትሓስበ እንድዒ። ንሚእቲ ዓመታት ዝኣክል ነንበይኑን ተረሓሒቐ ዝነበረ፡ ዝተፈላልዩ ስነ ልቦናን ስርዓትን ልምድን ዘማዕበለ ህዝብታት ምኻኑን ዝተፈጥረ ጋግውን ብቀሊል ክቀራረብ ከም ዘይክእል እናተፈልጠ፡ ሕብረት ክፈጥራ ምሕሳብ፣ ቅንዕና ዝጎደሎ፡ ኣብ ባይታ ዝነበረ ኩነታት ዘየገናዘበ ኢዩ እንተተባህለ ካብ ሓቂ ምርሓቕ ኣይኮነን። ማይን ዘይትን ንምውህሃድ ከም ምሕሳብዩ ክቁጸር ዝከኣል። ብፈደረሽን ምስ ኢትዮጵያ ክትሕወስ ምሕሳብ ከኣ፡

ኩዲትካ ቅበር ውሳኔ ኢዩ። ክሳብ ሎሚ ሳዕቤኑ ክጽሒ ዘይከኣለ ናይ ሳላሳ ዓመታት ኩናትን ዕንወትን ስቓይን ህልቅትን ዘሰዓቡ፡ ኢዩ ኔሩ ክብሃልዩ ዝክኣል። ኣብ ግብሪ ከይወዓለ ከሎ ኢዩ ከኣ ብንጉስ ሃይለስላሴ ክፈርስ ዝጀመረ። ናይ ኤርትራ ጊዚያዊ ኣማሓዳሪ ዝነበረ እንግሊዛዊ ትራቫስኪጽ ከኣ ኣብቲ A Colony in Transition: 1941-52. Author, G. K. N. Trevaskis ዝብል መጽሓፉ ኢትዮጵያ ክተፍርሶ ከም ትህንጠን፡ እንተፍሪሳቶ ከኣ፡ ኣብ ኤርትራ ዝውላዕ ሓዊ ክልክማ ኢዩ ብማለት ከም ዝገለጸ ዝርሳዕ ኣይኮነን። ንጉስ ሃይለስላሴ ንሃገርና ምስ ኣተወ ንኣርብዓ ዓመታት ዝኣክል፣ ስርዓት ምሕደራ ኤርትራ ንምፍራስን ህዝብና ንምጥፋእን ጽዒሩ። ህዝብና ስለ ዝመከቶ ግን ክዕወት ኣይከኣለን። ብሰንኪኪ ኣብ ሃገርና ዘካይዶ ዝነበረ ግፍዕን ግጉይ ምሕደራን ብወተሃደራዊ ዕልዋ (ደርግ) ካብ ስልጣን ከም ዝተኣልዩዩ ከኣ ዝፍለጥ። ደርግ ስልጣን ምስ ሓዘ ከኣ፡ ነቲ ኣብ ኤርትራ ዝኸየድ ዝነበረ ቃልሲ ክፈትሖ እንተዘይክኣሉ ኣብ ስልጣን ክጸንሖ ኣይክእልንዩ ተባሂሉ። ደርግ ከኣ ሰውራ ኤርትራ ስርዓት ሃይለስላሴ ክፈትሖ ስለ ዘይደለ ኢዩ ንነዊሕ ዝቐጸለ፡ ሕጂ ግን ኣብ ዝሓጸረ ግዜ ክንውድኦ ኢና ብዝብል ሓሳብ ዝለዓለ ሓይሊ ኣዋፊሩ ክድምስሶ ከም ዝተላዕለዩ ዝፍለጥ። ኣብ ኤርትራ ሓደ ድሕሪ ሓደ ብዘካይዶ ዝነበረ ናይ ጥፍኣት ዘመቻታት ምክንያት ካብ ስልጣን ከም ዝተጓዕዙዩ ዝፍለጥ። ካብ መጀመርያውን ብኸመይ ብፍጹም ስልጣን ዝውንን ፊውዳል ንጉስ ኢትዮጵያን፡ ኣብ ኤርትራ ክዕምብብ ዝጀመረ ብህዝቢ ዝተመርጸን ብባይቶ ዝምራሕን ስርዓትን ንምውህሃድ ከም ዝተሓሰበ ዘደንጹ ኢዩ። ኣጼ ሃይለስላሴ፡ ንስርዓት ፈደረሽን ንዓሰርተ ዓመት ኣዳኺሙ ብ1961 ብእደዋኒኑ ስለ ዘፍረሰ፡ ህዝቢ ኤርትራ መሰሉ ንምክባር፡ ብዘይካ ብረት ዓጢቂ ንምቅላስ ካልእ ኣማራጺ ኣይነበሮን። እዚ ከኣ ንጅግና ህዝቢ ኤርትራ ብሓይሊ ከምብርክኽን ከጥፍእን ዝልዓል ሓይሊ፡ ሃገርና መቓብሩ ከም ትኸውን ዘመልክት ኢዩ። ኣብ ሳልሳይ ክፋል፡ ህዝቢ ኤርትራ ብዛዕባ ጉዳዩ ብዝምልከት ዘይፈልጦ፡ ብድሕሪ መጋረጃ፡ (behind-the-scenes-berayals) ኣብ መንጎ መንግስቲ ኣመሪካን ንጉስ ሃይለስላሴን ብዝተኸየደ ስምምዕ፡ ኤርትራ መሰል ርእሰ ውሳኔ ክኸበረላ ዝግባእካ እንተነበረ ንረብሓ ኣመሪካ ክንብል ምስ መሓዛና ኢትዮጵያ ክትቁረን ወሲና ኣለና! ብማለት ከም ዝተገልጸ ዝከኣል ኢዩ። ንድሕሪ ሕጂውን፡ ሆና ኣለዋዛ ሃገር! ካብ ህዝቢ ተኸየደኩም ንህዝብና ንምጥፋእ ትሓስቡ ወይልኹም! ዝብል ስምዕታ ዘመሓላልፍ ኢዩ። እንተኸውን ግን ሎሚውን ካብቲ ናይ ስርዓት ሃይለስላሴን ደርግን ኣብ ኤርትራ ዝኸተሉዎ ዝነበሩ ናይ ህዝቢ ኤርትራ መሰልን ክብርን ዝጥሕስ ዝተጋገዩ ናይ ፖሊቲካ መናውራ ክማሃሩ ወይ ክልብሙ ዘይከኣሉ፡ ወይ ክልቲኦም ስርዓታት ካብ ስልጣን ዝተጓዕዙሉ ምክንያት ዝዘንግዑ፡ ደድሕሪዚ ንኣዲስ ኣበባን ኣዋሳን ጎንደርን ከይዱ ብዝተዛረቡን ዝፈልጸዎን ከም ዝዓበደ ዘረጋገጸ፡ ንሃገረ ኤርትራ ንዕዳጋ ዘውረደ ኢሳያስ ዝሰዕቡ፡ ሓደስቲ ናይ ፖሊቲካ ፈላግት! ዶ/ር ዓቢይን ሰዓብቲን ክፈታተኑዎ ይሕልኑ ምህላዎም ከኣ ዝገርምን ዘሕዝንን ኢዩ። ብክልቲኡ ወገን ዝርከብ ህዝብታት፡ ለባማት መራሕቲ ስለ ዘይረኽቡ፡ ንዓመታት ሃንቀው ዝብሎ ሰላምን ፍቕርን ምትሕግጋዝን ሰናይ ጉርብትናን ክረክብ ኣይከኣለን። ሕጂውን ካብ ዝሓለፈ ጌጋታት ክምሃሩ ዘይከኣሉ መራሕቲ፡ ቁስሉ ከየሕወዩ፡ ከም እንደገና ናብ ኩናትን ህልቅትን ክጠብሱዎ ዝደናደኑ ኢዮም ዝመስሉ።

ምልኪ ይፍረስ፡ ፍትሒ ይንገስ
ምስሉ ተኪኤ 23 ግንቦት 2019